

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 2. maj 2011
Kontor: Civilkontoret
Sagsnr.: 2011-150-2131
Dok.: TKP40779

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 542 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. januar 2011.

Lars Barfoed

/

Cristina Angela Gulisano

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 542 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Ministeren bedes kommentere hvert enkelt af de rejste problemstillinger, som er beskrevet i henvendelsen fra Landsforeningen af Patientrådgivere og Bistandsværger i Danmark, jf. REU alm. del – bilag 116.”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet udtalelser fra Rigspolitiet, Rigsadvokaten og Danske Regioner. De indhentede udtalelser refereres nedenfor i tilknytning til Justitsministeriets kommentarer til de enkelte emner, som berøres i henvendelsen fra Landsforeningen af Patientrådgivere og Bistandsværger i Danmark (herefter LPD).

2. LPD har i punkt 1 anført, at det er et problem, at dommeren kan – men ikke har pligt til at – beskikke en bistandsværge før det første retsmøde.

Det fremgår af straffelovens § 71, stk. 1, at der forud for dommen *kan* ske beskikkelse af en bistandsværge, hvis der kan blive tale om at dømme en tiltalt til anbringelse eller forvaring efter reglerne i straffelovens §§ 68-70, mens der efter straffelovens § 71, stk. 2, *skal* ske beskikkelse af en bistandsværge, hvis den tiltalte dømmes til anbringelse som nævnt i stk. 1, eller hvis afgørelsen giver mulighed herfor.

Den nuværende bestemmelse i straffelovens § 71 blev indsat ved lov nr. 320 af 13. juni 1973 om ændring af straffeloven, der er baseret på Straffelovrådets betænkning nr. 667/1972 om strafferetlige særforanstaltninger. Før denne lovændring var beskikkelse af en bistandsværge altid fakultativ.

Som begrundelse for forslaget om sondringen mellem fakultativ beskikkelse før dommen og obligatorisk beskikkelse efter dommen anføres det på side 146 i betænkningen, at det efter Straffelovrådets opfattelse før dommen er tilstrækkeligt, at der er en mulighed for værgebeskikkelse, bl.a. fordi det kan forudsættes, at tiltaltes interesser på dette stadium af sagen i almindelighed vil blive varetaget af forsvareren. Derimod finder Straffelovrådet det rigtigt, at der ved eller efter en dom til institutionsophold skal beskikkes den pågældende en bistandsværge, hvis hovedopgave er at drage omsorg for, at den tidsbestemte foranstaltning ikke udstrækkes længere end nødvendigt.

Justitsministeriet finder, at disse hensyn fortsat begrundes den i § 71 fastsatte ordning.

3. For så vidt angår punkt 2 og 3, har LPD anført, at advokater ikke på samme tid skal kunne være bistandsværges og forsvarsadvokat for den samme person, ligesom der skal ske beskikkelse af den bedst egnede bistandsværges efter ønske fra den sigtede, tiltalte eller dømte og således ikke nødvendigvis en person blandt vedkommendes pårørende.

Det følger af bistandsværgesbekendtgørelsens¹ § 5, stk. 1, at politiet skal bistå retten med at finde en person, der kan beskikkes som bistandsværges.

Hvis den sigtede, tiltalte eller dømte ikke selv foreslår en person eller ikke har nære pårørende, eller ingen af de pågældende er villige eller egnede til at blive beskikket, skal politiet indstille den bistandsværges, der på fortegnelsen over bistandsværges står for tur til at blive beskikket. Såfremt der på grund af den pågældende bistandsværges beskæftigelse eller lignende, herunder f.eks. som sagsbehandler i socialforvaltningen for den pågældende, foreligger omstændigheder, der kan vække tvivl om vedkommendes egnethed til at varetage netop denne sigtedes, tiltaltes eller dømtes interesser på behørig måde, indstilles den næste på fortegnelsen, jf. bistandsværgesbekendtgørelsens § 5, stk. 2.

Egnethedskravet i bistandsværgesbekendtgørelsens § 5, stk. 2, indebærer, at politiet skal indstille en af de ”faste” bistandsværges, hvis det efter konkret vurdering må antages, at der foreligger omstændigheder, der kan vække tvivl om en pårørendes egnethed til at varetage den berørte persons interesser ordentligt.

Forinden indstilling til retten vedrørende beskikkelsen sker, skal den pågældende bistandsværges samt den sigtede, tiltalte eller dømte have lejlighed til at udtale sig om den påtænkte indstilling, jf. bistandsværgesbekendtgørelsens § 5, stk. 3.

For så vidt angår de bistandsværges, der er optaget på statsamternes fortegnelser over bistandsværges, gælder, at de antages blandt de ansøgere, der må anses for bedst egnede til at udføre de opgaver, som hvervet indebærer, herunder personer med tilknytning til sundheds-, social- og undervisningssektoren, jf. bistandsværgesbekendtgørelsens § 1, stk. 3.

¹ Bekendtgørelse nr. 947 af 24. september 2009 om bistandsværges.

I henhold til bistandsværgebekendtgørelsens § 1, stk. 4, kan eller bør en række personer ikke antages som bistandsværger. Personer, der er ansat på psykiatrisk sygehus eller sygehusafdeling, institution for personer med vidtgående psykiske handicap mv., må ikke antages som bistandsværger med virke for personer på samme sygehus eller afdeling eller på samme institution mv. Det samme gælder for personer, der i øvrigt har med driften eller administrationen af det pågældende psykiatriske sygehus eller afdeling eller pågældende institution mv. at gøre. Ansatte i anklagemyndigheden, politiet og kriminalforsorgen bør endvidere ikke antages som bistandsværger.

Advokater er ikke opregnet blandt de persongrupper, som efter bekendtgørelsen ikke bør antages som bistandsværger, og det vil derfor være muligt for en advokat at ansøge statsamtet om optagelse på fortegnelsen over bistandsværger, jf. bistandsværgebekendtgørelsens § 1, stk. 1.

Justitsministeriet finder ikke, at en bistandsværges beskæftigelse som forsvarsadvokat for den berørte person kan betragtes som en omstændighed, der generelt kan vække tvivl om vedkommendes egnethed til at varetage netop denne sigtedes, tiltaltes eller dømtes interesser på behørig måde.

4. LPD har under punkt 4, 5 og 17 rejst nogle spørgsmål om, hvornår en person er anbragt på en psykiatrisk afdeling, institution eller lignende i henhold til en dom.

Justitsministeriet har forstået spørgsmålene således, at de vedrører bestemmelsen om udbetaling af supplerende vederlag i bistandsværgebekendtgørelsens § 18, stk. 2, 2. pkt., hvoraf fremgår, at der udbetales et vederlag til bistandsværger (for tiden 1.413 kr.) for hver påbegyndt 3. måned, hvor den dømte er anbragt i henhold til en dom.

Bestemmelsen i bistandsværgebekendtgørelsens § 18, stk. 2, 2. pkt., fik sin nuværende formulering ved en ændring af bistandsværgebekendtgørelsen i 2009, hvorefter det ikke længere er afgørende, hvor den berørte person er anbragt, men alene om den berørte person er anbragt i henhold til en dom.

Som det fremgår af bistandsværgebekendtgørelsens § 18, stk. 2, 2. pkt., er det en forudsætning for at yde supplerende vederlag, at den dømte er

anbragt i henhold til dommen. Det medfører bl.a., at en bistandsværges, der er beskikket for en person, der har en ambulans behandlingsdom med mulighed for tvangsindlæggelse, kun får udbetalt supplerende vederlag, hvis muligheden for tvangsindlæggelse er udnyttet. Der udbetales ikke supplerende vederlag, hvis den dømte er indlagt frivilligt eller ikke er indlagt.

Det fremgår af straffelovens § 71, stk. 2, at en bistandsværges skal holde sig underrettet om den dømtes tilstand og drage omsorg for, at opholdet og andre foranstaltninger ikke udstrækkes længere end nødvendigt.

Det fremgår endvidere af bistandsværges bekendtgørelsens § 8, stk. 2, at bistandsværges skal rådgive og vejlede den dømte om klageadgang, herunder i henhold til lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien, samt om muligheden for at søge en idømt foranstaltning ændret eller ophevet.

Efter de gældende regler har en bistandsværges således flere opgaver, når beskikkelsen vedrører en person, der er anbragt i henhold til en dom, end hvis beskikkelsen sker i forhold til en domfældt person, der ikke er underlagt sådanne tvangsforanstaltninger, hvilket er baggrunden for, at bistandsværges er berettiget til et supplerende vederlag, når den dømte er anbragt i henhold til en dom.

5. LPD har under punkt 6 og 18 rejst spørgsmål om omfanget af bistandsværges forpligtelser i tilfælde, hvor en bistandsværges også skal være patientrådgiver for den berørte person, og i tilfælde, hvor den berørte person surrogatvaretægtsfængsles på grund af et nyt kriminelt forhold.

LPD har endvidere under punkt 11 og 12 rejst spørgsmål om bistandsværges opgave med at holde sig underrettet om varigheden af en idømt foranstaltning og nødvendigheden af bistandsværges deltagelse i retsmøder.

Som omtalt under pkt. 2 kan der efter straffelovens § 71, stk. 1, ske beskikkelse af en bistandsværges, inden der er afsagt dom, hvis der kan blive tale om at dømme en tiltalt til anbringelse eller forvaring efter reglerne i straffelovens §§ 68-70.

Efter straffelovens § 71, stk. 2, skal der beskikkes en bistandsværges, hvis en person dømmes til anbringelse i psykiatrisk sygehus eller sygehusaf-

deling, i institution for personer med vidtgående handicap eller i forvaring mv. efter straffelovens §§ 68-70, eller hvis afgørelsen giver mulighed for en sådan anbringelse.

For personer, som er indlagt på psykiatrisk afdeling i henhold til strafferetlig afgørelse, finder reglerne om beskikkelse af en patientrådgiver kun anvendelse, hvis den pågældende ikke allerede har fået beskikket en bistandsværgen, jf. § 2, stk. 2, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1414 af 10. december 2010 om personer indlagt på psykiatrisk afdeling i henhold til strafferetlig afgørelse. Den samme person vil således ikke på samme tid have beskikket både en patientrådgiver og en bistandsværgen.

En bistandsværgen skal holde sig underrettet om tilstanden hos den person, beskikkelsen angår, og drage omsorg for, at opholdet og andre foranstaltninger ikke udstrækkes længere end nødvendigt, jf. straffelovens § 71, stk. 2, 2. pkt.

Bistandsværgen skal snarest muligt efter beskikkelsen besøge den person, bistandsværgen er beskikket for. Besøg skal herefter finde sted efter behov, jf. bistandsværgenbekendtgørelsens § 9.

En bistandsværgen beskikket efter straffelovens § 71, stk. 2, pålægges således ikke yderligere opgaver, hvis den berørte person surrogatvaretægtsfængsles for et nyt kriminelt forhold, medmindre retten vurderer, at bistandsværgen tillige skal beskikkes inden afsigelse af dom i den nye sag efter straffelovens § 71, stk. 1, hvorved der vil ske særskilt vederlæggelse herfor (for tiden 1.413 kr.) jf. bistandsværgenbekendtgørelsens § 18, stk. 1.

Det er op til den enkelte bistandsværgen at vurdere, om det konkret er nødvendigt for varetagelsen af bistandsværgens opgaver at være til stede ved retsmøder.

6. LPD har under punkt 7 ønsket at få oplyst, hvordan det sikres, at politiet holder bistandsværgen underrettet om, hvornår der afholdes retsmøder m.v.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Jeg kan i den forbindelse oplyse, at det følger af § 10 i bekendtgørelse nr. 947 af 24. september 2009 om bistandsværgen, at politiet skal holde bistandsværgen underrettet om, hvornår der afholdes retsmøder vedrørende den sigtede, tiltalte eller dømte, herunder retsmøder med henblik på beskikkelse af ny bistandsværge.

Jeg er ikke bekendt med, at anklagemyndigheden i praksis generelt ikke skulle leve op til reglen i § 10.

For at sikre at bistandsværgen får de oplysninger, som de har krav på i medfør af bekendtgørelsens § 10, vil jeg dog på de næste møder i anklagemyndighedens fagudvalg for Personfarlig Kriminalitet og fagudvalg for Straffeprocessen, hvor samtlige politikredse og regionale statsadvokater er repræsenteret, henlede opmærksomheden på pligten til at underrette bistandsværgen om retsmøder.”

Justitsministeriet kan henholde sig til Rigsadvokatens udtalelse.

7. LPD har under punkt 7 og 8 udtrykt ønske om, at politiet forpligtes til at udlevere domme og kendelser vedrørende den berørte person til bistandsværgen, selv om bistandsværgen ikke anmoder herom, og at forsvarsadvokaten forpligtes til at orientere bistandsværgen om sagen, uden bistandsværgen har anmodet herom. Det er ikke i den forbindelse nærmere oplyst, hvad der er baggrunden for ønsket.

Det fremgår af bistandsværgebekendtgørelsens § 10, stk. 2, at udskrifter af domme og kendelser angående den sigtede, tiltalte eller dømte efter anmodning herom skal udleveres til bistandsværgen, medmindre efterforskningsmæssige hensyn undtagelsesvist taler herimod. Indhentede oplysninger om den sigtedes, tiltaltes eller dømtes personlige forhold og mentale tilstand skal endvidere efter anmodning herom udleveres til bistandsværgen, hvis den sigtede, tiltalte eller dømte meddeler samtykke hertil.

Det fremgår endvidere af bekendtgørelsens § 12, at den sigtedes, tiltaltes eller dømtes forsvarer efter anmodning i fornødent omfang og under hensyn til retsplejelovens bestemmelser og bistandsværgebekendtgørelsens § 9, stk. 2, og § 10, stk. 2, skal orientere bistandsværgen om sagen og om bistandsværgens rettigheder og pligter.

Bistandsværgens opgave er efter straffelovens § 71, stk. 2, at holde sig underrettet om den dømtes tilstand og drage omsorg for, at opholdet og andre foranstaltninger ikke udstrækkes længere end nødvendigt. En bi-

standsværge beskikket under retssagen skal endvidere bistå den tiltalte sammen med forsvareren, jf. straffelovens § 71, stk. 1.

Justitsministeriet finder det fortsat mest hensigtsmæssigt, at bistandsværgeren skal anmode politiet og forsvareren om at modtage konkrete dokumenter og oplysninger, således at der alene videregives de oplysninger om den berørte person, der er nødvendige i den konkrete sag, for at bistandsværgeren kan varetage sine opgaver efter straffelovens § 71, stk. 1 eller 2.

8. LPD har under punkt 9 og 13 anført, at den underretning og oplysning af bistandsværgeren, der i medfør af bistandsværgebekendtgørelsens §§ 13 og 14 påhviler sygehuse/sygehusafdelinger, institutioner og anstalter mv., som modtager en person, der har en bistandsværge beskikket, ofte er mangelfuld.

Justitsministeriet har til brug for besvarelse af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Danske Regioner, som har indhentet følgende bemærkninger fra regionerne:

”Indledningsvist skal regionerne oplyse, at der her gøres en stor indsats fra regionernes side for at sikre inddragelse og underretning af bistandsværger, men at regionerne også kan bekræfte, at underretningen i nogle tilfælde bliver mangelfuld.

Generelt har sygehusene et godt kendskab til reglerne om hvornår bistandsværger til retslige patienter skal underrettes. På de enkelte sygehuse haves endvidere lokalt udarbejdede retningslinjer herom.

Hertil skal bemærkes, at Justitsministeriets henvendelse har givet anledning til, at sygehusene generelt set vil stramme reglerne ekstra op vedrørende underretningen af bistandsværger. Opstramningen vil bl.a. finde sted gennem centralt udarbejdede retningslinjer.

I henhold til bekendtgørelse om bistandsværger er vedtaget, at et sygehus som modtager en person, der har en bistandsværge beskikket, skal snarest underrette bistandsværgeren, når den pågældende påbegynder opholdet på sygehuset.

Regionerne skal hertil bemærke, at retterne ofte er længe om at tildele patienten en bistandsværge og også længe om at meddele regionerne om en sådan. Herudover finder regionerne, at de jævnligt slet ikke får information fra retsvæsenet om beskikkelser af bistandsværger. Alt dette finder regionerne kan være medvirkende årsager til, at deres underretning hindres.

Regionerne anser derfor samarbejdet med de relevante myndigheder (domstole, politi- og anklagemyndigheden) som yderst vigtigt og relevant, for at regionerne får en reel praktisk mulighed for at kunne foretage underretning af bistandsværger.”

Justitsministeriet vil på baggrund af udtalelsen fra regionerne invitere de relevante myndigheder og Danske Regioner til et møde med henblik på at drøfte samarbejdet mellem parterne på dette punkt.

9. LPD har under punkt 10 udtrykt ønske om, at det bør være et krav, at nye bistandsværger skal deltage i et grundlæggende kursus for bistandsværger.

Justitsministeriet administrerer en satspulje vedrørende informations- og uddannelsesaktiviteter for bistandsværger. Der er på finanslovskonto 11.11.71 afsat 600.000 kr. årligt til denne pulje.

Puljens midler, der fordeles efter ansøgning mellem Landsforeningen af Bistandsværger og Patientrådgivere i Danmark og Det Grønlandske Hus, går primært til afholdelse af kurser for bistandsværger og udgivelse af LPD's avis til bistandsværger og patientrådgivere.

LPD afholder årligt 2-3 kurser for bistandsværger og patientrådgivere, hvor der typisk deltager omkring 50 personer pr. kursus. Det er frivilligt for både bistandsværger og patientrådgivere, om de ønsker at deltage i kurserne.

Justitsministeriet er ikke bekendt med, at bistandsværger, der ikke har deltaget på LPD's kurser, har haft eller har givet anledning til problemer i praksis, og Justitsministeriet finder i det lys, at det vil være for vidtgående at kræve, at alle bistandsværger skal gennemgå et uddannelsesforløb.

10. LPD har under punkt 14 udtrykt ønske om, at bistandsværgen modtager underretning fra politiet om den berørte persons adresse.

Det fremgår af bistandsværgebekendtgørelsens § 10, stk. 3, der blev indsat ved ændringen af bistandsværgebekendtgørelsen i 2009, at politiet samtidig med beskikkelsen skal orientere bistandsværgen om den sigtedes, tiltaltes eller dømtes folkeregisteradresse og sidst kendte opholdssted. Politiet skal herudover på bistandsværgens anmodning orientere

bistandsværgen om den sigtedes, tiltaltes eller dømtes folkeregisteradresse og sidst kendte opholdssted.

11. LPD har under punkt 15 udtrykt ønske om at få adgang til politiets fortegnelser over tolke.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan oplyse, at det fremgår af § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 571 af 28. maj 2008 om Rigspolitiets tolkeoversigt, at Rigspolitiet fører en fortegnelse over tolke, der kan anvendes til tolkning og oversættelse inden for Justitsministeriets område. Efter bekendtgørelsens § 1, stk. 2, stiller Rigspolitiet tolkeoversigten til rådighed for institutionerne inden for Justitsministeriets område.

Rigspolitiet kan således ikke efter bekendtgørelsen give bistandsværgen adgang til tolkeoversigten.

Har en bistandsværgen i en konkret situation behov for en tolk i et sprog, hvor det er vanskeligt at finde tolke, vil den politikreds, som i øvrigt behandler sagen, kunne formidle kontakt mellem den pågældende og en tolk med det ønskede tolkesprog. Drejer det sig om tolkning i en sag, der ikke behandles af en politikreds, kan der rettes henvendelse til Rigspolitiet, der i givet fald vil kunne formidle kontakten.

Rigspolitiet kan supplerende oplyse, at tolkeoversigten er et register, der indeholder oplysninger om tolkens navn, køn, alder, tolkenummer, adresse, bopælspolitikreds, telefonnummer og e-mailadresse, oplysninger om sprog, som den pågældende tolker i, samt oplysning om, hvilken takst den pågældende tolk honoreres efter.”

Justitsministeriet kan henholde sig til Rigspolitiets udtalelse.

12. LPD har under punkt 16 udtrykt ønske om en central udbetaling af vederlag til bistandsværgen, således udbetalingerne sker på samme måde, uanset hvor i landet bistandsværgen bor.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan oplyse, at det fremgår af bekendtgørelse nr. 947 af 24. september 2009 om bistandsværgen, at det er politikredsene, som udbetaler vederlag.

Bekendtgørelsens § 18, stk. 1 og stk. 2, har følgende ordlyd:

”§ 18. Vedkommende politikreds udbetaler 1.131 kr. i vederlag til en bistandsværgen, der er optaget på fortegnelsen over bistandsværgen, og som er beskikket for en sigtet eller tiltalt under straffesagens behandling.

Stk. 2. Vedkommende politikreds udbetaler i årligt grundbeløb 1.508 kr. til en bistandsværgen, der er optaget på fortegnelsen over bistandsværgen, og som er beskikket for en dømt. Herudover udbetales i vederlag til bistandsværgen 1.131 kr. for hver påbegyndt 3. måned, hvor den dømte er anbragt i henhold til dommen.”

Det bemærkes, at Rigspolitiet er rekursmyndighed for afgørelser truffet af politikredsene vedrørende blandt andet honorering af bistandsværgen.

Rigspolitiet er bekendt med, at der ikke er helt ensartet praksis i politikredsene for udbetaling af vederlag til bistandsværgen. Det gælder særligt for så vidt angår 3-månedersvederlaget, som skal udbetales i tilfælde, hvor den dømte i henhold til dommen er indlagt på psykiatrisk sygehus/sygehusafdeling, anbragt på institution eller lignende.

Rigspolitiet er blandt andet på den baggrund ved at udarbejde en vejledning til politikredsene om honorering af bistandsværgen med henblik på at opnå en ensartet praksis i kredsene.

Det bemærkes endvidere, at det er Rigspolitiets vurdering, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at lade udbetalingen af vederlag ske ved Rigspolitiets foranstaltning, idet den øvrige sagsbehandling foretages af politikredsene. Hertil kommer, at sagerne er tæt knyttet til konkrete straffesager, der behandles i kredsene.”

Justitsministeriet kan henholde sig til Rigspolitiets udtalelse.

13. LPD har under punkt 19 anført, at sagsbehandlingstiden i sager om ændring eller ophævelse af idømte foranstaltninger er for lang, idet der ofte går flere måneder mellem bistandsværgens anmodning om prøvelse af en idømt foranstaltning og sagens behandling ved domstolene.

Justitsministeriet har til brug for besvarelse af dette spørgsmål indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Jeg kan i den forbindelse mere generelt oplyse, at anklagemyndigheden af egen drift har pligt til at påse, at idømte foranstaltninger om f.eks. anbringelse eller behandling på psykiatrisk afdeling ikke opretholdes i længere tid og videre omfang end nødvendigt, jf.

straffelovens § 72, stk. 1. Det er de regionale statsadvokater, som fører kontrol med de idømte foranstaltninger.

Rigsadvokaten har i rigsadvokatmeddelelse nr. 5/2007 fastsat nærmere retningslinjer for anklagemyndighedens behandling af sager vedrørende psykisk afvigende kriminelle, herunder retningslinjer for statsadvokaternes kontrol med idømte foranstaltninger.

Det fremgår heraf bl.a., at statsadvokaterne en gang om året indhenter en erklæring fra de psykiatriske afdelinger mv. om behovet for at opretholde foranstaltningen. Oplysningerne indhentes bl.a. for at sikre, at foranstaltningen bliver ophævet, hvis behandlingsmæssige hensyn eller proportionalitetshensyn ikke taler for at opretholde foranstaltningen, eller hvis risikoen for recidiv ikke længere er til stede.

Statsadvokaten tager herefter på baggrund af de foreliggende oplysninger stilling til, hvorvidt sagen skal indbringes for retten med påstand om, at foranstaltningen bør opretholdes, forlænges eller ændres.

Det bemærkes i den forbindelse, at en begæring om ophævelse eller ændring af en idømt foranstaltning også kan fremsættes af domfældte selv, bistandsværgeren, institutionens ledelse eller Kriminalforsorgen, jf. straffelovens § 72, stk. 2. Begæringen skal fremsættes over for anklagemyndigheden, der snarest muligt indbringer spørgsmålet for retten.

Rigsadvokaten har i den ovennævnte rigsadvokatmeddelelse nr. 5/2007 fastsat retningslinjer for anklagemyndighedens sagsbehandling, når domfældte eller andre begærer en foranstaltning ophævet eller ændret.

Det fremgår heraf, at sager, hvor der rejses spørgsmål om ophævelse eller ændring af en foranstaltning, skal forelægges for statsadvokaten, der herefter indhenter følgende oplysninger, inden sagen forelægges for retten:

- 1) En udtalelse fra afdelingen/institutionen om domfældtes behandlingsforløb, herunder en udtalelse om, hvorvidt det kan anbefales, at foranstaltningen ophæves eller eventuelt ændres.
- 2) En udtalelse fra Kriminalforsorgen i de sager, hvor domfældte har været undergivet tilsyn af Kriminalforsorgen.
- 3) En udskrift fra Kriminalregisteret.

Statsadvokaten tager herefter – eventuelt efter sagens forelæggelse for Retslægerådet – stilling til, hvilken påstand anklagemyndigheden skal nedlægge under sagens behandling i retten. Sagen sendes til politidirektøren med anmodning om, at sagen indbringes for retten.

Som det fremgår af ovenstående, vil der i nogle sager kunne forekomme en vis sagsbehandlingstid i forbindelse med en begæring om ophævelse af en idømt foranstaltning. Det skyldes, at der ofte vil skulle indhentes yderligere oplysninger, herunder lægelige oplysninger om domfældtes tilstand, med henblik på at sikre at både anklagemyndigheden og retten har det fornødne grundlag for at kunne vurdere spørgsmålet om ophævelse eller ændring.

Som det fremgår, fører anklagemyndigheden løbende kontrol med idømte foranstaltningsdomme og skal af egen drift indhente årlige udtalelser fra bl.a. de psykiatriske afdelinger om behovet for at opretholde foranstaltningen. Anklagemyndigheden er endvidere opmærksom på, at begæringer fra bistandsværger eller andre om ophævelse eller ændring af en idømt foranstaltning fremmes med den fornødne hurtighed, jf. også straffelovens § 72, stk. 2. Som anført ovenfor vil jeg på de næste møder i anklagemyndighedens fagudvalg for Personfarlig Kriminalitet og fagudvalg for Straffeprocés nævne spørgsmålet om underretning af bistandsværger om retsmøder, og jeg vil i den forbindelse også nævne spørgsmålet om håndtering af begæringer om ændring eller ophævelse af foranstaltningsdomme.

Det tilføjes, at jeg ikke er bekendt med den konkrete sag, som omtales i henvendelsen, men jeg har noteret mig, at politikredsen efter det oplyste har beklaget den lange sagsbehandlingstid.”

Justitsministeriet kan henholde sig til Rigsadvokatens udtalelse.